

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Затверджено

Вченою радою факультету соціальної
педагогіки та психології

протокол № 2 від 26 вересня 2024 р.

Голова вченої ради, декан

Пономаренко О.В.

ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

ступеня доктора філософії

зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки»

Укладач:

Пшенична О. С., доцент кафедри комп'ютерних наук, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено:

Гарант освітньо-наукової програми

О. І. Іваницький

Запоріжжя 2024

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна, вечірня, заочна форми навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>01 Освіта / Педагогіка</u> (шифр і назва)	вибіркова
		Цикл професійної підготовки
Змістових модулів – 4	Спеціальність <u>011 Освітні, педагогічні науки</u> (код і назва)	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 90		2-й
		Лекції 16 год.
		Практичні 14 год.
Освітньо-наукова програма <u>Освітні, педагогічні науки</u>		Самостійна робота
Рівень вищої освіти: третій (доктор філософії)		60 год.
		Вид підсумкового контролю: залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Педагогічна діагностика» є оволодіння методами і засобами педагогічного діагностування, які застосовуються під час проведення експериментального дослідження.

Основними **завданнями** вивчення вибіркової дисципліни «Педагогічна діагностика» є:

- засвоєння базових понять педагогічної діагностики;
- ознайомлення зі стандартизованими методиками проведення педагогічної діагностики;
- набуття умінь розробки надійного авторського діагностичного інструментарію та реалізації процедури його стандартизації;
- ознайомлення з методами експертного оцінювання та оволодіння вміннями з його реалізації;
- оволодіння вміннями з розробки надійного й валідного інструментарію для реалізації педагогічного тестування.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспіранти повинні досягти таких програмних **компетентностей** і **програмних результатів навчання**:

Програмні компетентності	
ЗК6	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу наукової інформації з різних джерел; використання інформаційно-комунікаційних технологій у дослідницькій та викладацькій діяльності.
СК3	Здатність до оволодіння методологією та методами (теоретичними, емпіричними, соціологічними) педагогічних досліджень.
СК4	Здатність до оволодіння статистичними методами обробки результатів педагогічних досліджень з використанням інформаційних технологій.
СК5	Здатність до активного включення суб'єктів освітнього процесу (викладач-студент) у пошукову навчально-пізнавальну діяльність.
Програмні результати навчання	
ПРН 2	Глибоко розуміти загальні принципи, методи, методології наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у галузі освітніх, педагогічних наук та у викладацькій практиці
ПРН 3	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи у науковій та науково- педагогічній діяльності
ПРН 4	Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень, спостережень, наявні літературні дані з метою розв'язання значущих наукових та науково-прикладних проблем
ПРН 10	Організовувати й здійснювати освітній процес у закладах вищої освіти, використовуючи сучасні освітні технології та інноваційні методи навчання; нормативне, наукове та навчально-методичне забезпечення; відповідально та об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Методи педагогічної діагностики

Тема 1. Сутність та особливості педагогічної діагностики

Педагогічна діагностика як система. Мета і функції педагогічної діагностики. Групи діагностичних методів: методи збору діагностичної інформації (спостереження, опитування, анкетування, тестування, контент-аналіз, аналіз результатів діяльності); методи оцінювання діагностичної інформації; методи представлення й накопичення результатів діагностики; методи використання результатів діагностики; методи оцінки достовірності результатів діагностики. Види педагогічної діагностики. Стандартизовані методи педагогічної діагностики. Етичний аспект педагогічної діагностики.

Тема 2. Розробка авторського діагностичного методу

Особливості розробки авторських опитувальників. Опитувальники призначені для вивчення сучасного стану проблеми. Типи завдань опитувальників. Формування питань / тверджень авторської діагностичної методики. Усунення впливу установок на відповідь. Стандартизація та шкалування авторської діагностичної методики. Методи перевірки надійності та валідності методики.

Змістовий модуль 2. Педагогічне тестування

Тема 3. Конструювання тестів

Тестові завдання та тести. Закриті тестові завдання. Завдання на встановлення відповідності та послідовності. Завдання відкритої форми. Основні етапи конструювання тесту. Планування змісту тесту та загальні принципи його відбору. Розробка супровідної документації для здобувача освіти та викладача. Моделі педагогічного тестування.

Тема 4. Класична теорія тестування

Основні положення класичної теорії тестування. Типи тестових завдань. Первинний аналіз результатів тестування. Основні характеристики тестових завдань: трудність тестових завдань, правдоподібність дистракторів, дискримінативна здатність тестового завдання, надійність завдань і показники валідності. Надійність тесту та її числові характеристики. Валідність тесту в класичній теорії.

Тема 5. Комп'ютерні технології в тестуванні

Основні відомості про комп'ютерне тестування. Типи сценаріїв комп'ютерного тестування. Сервіси Web 2.0 в освіті та в освітніх вимірюваннях. Програмні засоби локального тестування. Освітнє середовище

MOODLE: тестування та оцінювання. Комп'ютерні моделі педагогічного тестування.

Змістовий модуль 3. Експертні методи

Тема 6. Методологія експертного оцінювання

Загальна процедура проведення експертного оцінювання. Експертні методи в системі методів педагогічного дослідження. Методики визначення компетентності експертів. Способи розрахунку чисельності експертної групи. Розробка анкет. Організація роботи з експертами.

Змістовий модуль 4. Обробка результатів педагогічної діагностики

Тема 7. Первісна обробка результатів педагогічної діагностики

Реалізація процедури діагностування. Алгоритм отримання первісних балів. Способи шкалування результатів діагностування. Методи перетворення результатів діагностики в оцінки показників і компонентів. Використання експертного оцінювання для отримання узагальнених оцінок.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л.	практ.	сам. роб.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Методи педагогічної діагностики				
Тема 1. Сутність та особливості педагогічної діагностики	10	2	2	6
Тема 2. Розробка авторської діагностичної методики	10	2	2	8
Разом за змістовим модулем 1	20	4	4	12
Змістовий модуль 2. Педагогічне тестування				
Тема 3. Конструювання тестів	8	2		6
Тема 4. Класична теорія тестування	24	4	6	16
Тема 5. Комп'ютерні технології в тестуванні	12	2	2	8
Разом за змістовим модулем 2	46	8	8	30
Змістовий модуль 3. Експертні методи				
Тема 6. Методологія експертного оцінювання	12	2	2	8
Разом за змістовим модулем 3	12	2	2	8
Змістовий модуль 4. Обробка результатів педагогічної діагностики				
Тема 7. Первісна обробка результатів педагогічної діагностики	12	2		10
Разом за змістовим модулем 4	12	2	0	10
Усього годин	90	16	14	60

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Назва теми	Кіл-ть годин
Змістовий модуль 1. Методи педагогічної діагностики		
1	Сутність та особливості педагогічної діагностики	2
2	Розробка авторської діагностичної методики	2
	Разом за змістовим модулем 1	4
Змістовий модуль 2. Педагогічне тестування		
3	Конструювання тестів	2
4	Класична теорія тестування	4

№ теми	Назва теми	Кіл-ть годин
5	Комп'ютерні технології в тестуванні	2
	Разом за змістовим модулем 2	8
Змістовий модуль 3. Експертні методи		
6	Методологія експертного оцінювання	2
	Разом за змістовим модулем 3	2
Змістовий модуль 4. Обробка результатів педагогічної діагностики		
7	Первісна обробка результатів педагогічної діагностики	2
	Разом за змістовим модулем 4	2
Усього годин		16

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Назва теми	Кіл-ть годин
Змістовий модуль 1. Методи педагогічної діагностики		
1	Добір стандартизованих методик для педагогічної діагностики	2
2	Процедура стандартизації авторської методики	2
	Разом за змістовим модулем 1	4
Змістовий модуль 2. Педагогічне тестування		
4	Первинна обробка результатів тестування	2
4	Правдоподібність дистракторів	2
4	Перевірка валідності та надійності тесту, надійності та диференційованості тестових завдань	2
5	Розробка комп'ютерного тесту	2
	Разом за змістовим модулем 2	8
Змістовий модуль 3. Експертні методи		
6	Обробка результатів експертного оцінювання	2
	Разом за змістовим модулем 3	2
Усього годин		14

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ теми	Назва теми	Кіл-ть годин
Змістовий модуль 1. Методи педагогічної діагностики		
1	Реалізація педагогічного діагностування за допомогою Google-форми	6
2	Ознайомлення з процедурою розробки авторської діагностичної методики	6
	Разом за змістовим модулем 1	12
Змістовий модуль 2. Педагогічне тестування		
3	Добір тестових завдань релевантних тематиці дослідження	6
3	Вдосконалення тестових завдань	6
4	Перевірка дискримінативної здатності завдань	10
5	Огляд систем реалізації комп'ютерного контролю знань	8
	Разом за змістовим модулем 2	30
Змістовий модуль 3. Експертні методи		
6	Розробка критеріїв для експертного оцінювання здобувачів освіти	4
6	Визначення значущості компонентів якості, що формується	4
	Разом за змістовим модулем 3	8
Змістовий модуль 4. Обробка результатів педагогічної діагностики		
7	Обчислення результатів діагностування за допомогою Google-форми	6
7	Способи представлення діагностичного інструментарію	4
	Разом за змістовим модулем 4	10
Усього годин		60

8. ВИДИ КОНТРОЛЮ І СИСТЕМА НАКОПИЧЕННЯ БАЛІВ

№ змістового модуля	Вид контролю	Кіл-ть балів
ПОТОЧНИЙ		
1	<i>Практичне завдання №1. Добір стандартизованих методик для педагогічної діагностики</i>	4
	<i>Самостійна робота №1. Реалізація педагогічного діагностування за допомогою Google-форми</i>	3
	<i>Самостійна робота №2. Ознайомлення з процедурою розробки авторської діагностичної методики</i>	3
	<i>Практичне завдання №2. Процедура стандартизації авторської методики</i>	4
	<i>Тест №1. Методи педагогічної діагностики</i>	2
2	<i>Самостійна робота №3. Добір тестових завдань релевантних тематиці дослідження</i>	3
	<i>Самостійна робота №4. Вдосконалення тестових завдань</i>	2
	<i>Практичне завдання №3. Первинна обробка результатів тестування</i>	3
	<i>Самостійна робота №5. Перевірка дискримінативної здатності завдань</i>	3
	<i>Практичне завдання №4. Правдоподібність дистракторів</i>	4
	<i>Практичне завдання №5. Перевірка валідності та надійності тесту, надійності та диференційованості тестових завдань</i>	4
	<i>Самостійна робота №6. Огляд систем реалізації комп'ютерного контролю знань</i>	2
	<i>Практичне завдання №6. Розробка тестів в онлайн середовищах</i>	3
	<i>Тест №2. Педагогічне тестування</i>	2
3	<i>Самостійна робота №7. Розробка критеріїв для експертного оцінювання здобувачів освіти</i>	2
	<i>Практичне завдання №7. Обробка результатів експертного оцінювання</i>	4
	<i>Самостійна робота №8. Визначення значущості компонентів якості, що формується</i>	3
	<i>Тест №3. Експертне оцінювання</i>	2
4	<i>Самостійна робота №9. Обчислення результатів діагностування за допомогою Google-форми</i>	3
	<i>Самостійна робота №10. Способи представлення діагностичного інструментарію</i>	2
	<i>Тест №4. Обробка результатів педагогічної діагностики</i>	2
	<i>Разом:</i>	60
ПІДСУМКОВИЙ		
	Заліковий тест	20
	Захист індивідуального завдання	20
	Усього	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<i>За шкалою ECTS</i>	<i>За шкалою університету</i>	<i>За національною шкалою</i>
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)
C	75 – 84 (добре)	
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)
E	60 – 69 (достатньо)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)	

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Психологія професійної діагностики та професійного консультування : практичний посібник / О. М. Ігнатович, Г. П. Татаурова-Осика, А. М. Шевенко ; за ред. О. М. Ігнатович. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 225 с.
2. Галузяк В. М., Холковська І. Л. Педагогічна діагностика : курс лекцій. Вінниця : ТОВ «Нілан ЛТД», 2015. 155 с.
3. Руденко В. М. Математична статистика : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 304 с.
4. Башкір О. І. Методологія науково-педагогічного дослідження та презентація його результатів : навчально-методичний посібник. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2020. 93 с.
5. Андрєєв А. М., Пшенична О. С. Методологія наукових досліджень : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Середня освіта» освітньо-професійної програми «Середня освіта (Інформатика)». Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 145 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Авраменко О. В., Павличенко Г. Ю., Паращук С. Д. Статистичні методи в освітніх вимірюваннях : навч.-метод. посіб. Кіровоград : Лисенко В. Ф., 2012. 120 с.
2. Дудко А. Ф. Комп'ютерно орієнтована методика оцінювання якості тестів з вищої математики викладачами закладів вищої освіти : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.10. Київ, 2019. 293 с.
3. Кривцов В., Кривцов В. Дистракторний аналіз тестових завдань як засіб підвищення їхньої якості в технічних закладах вищої освіти. *Нова педагогічна думка*. 2021. Т. 105. № 1. С. 35–42.
4. Кухаренко В. М., Перхун Л. П., Товмаченко Н. М. Методика комплексного оцінювання якості тестів. Частина 1. Статистика України. 2018. № 3. С. 40–48.
5. Кухаренко В. М., Перхун Л. П., Товмаченко Н. М. Методика комплексного оцінювання якості тестів. Частина 2. Статистика України. 2018. № 4. С. 72–79.
6. Психологічна діагностика мотивації особистості до навчання в умовах інформаційного суспільства : монографія / Н. В. Пророк, Л. О. Кондратенко, Л. М. Манилова та ін. ; за ред. Н. В. Пророк. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2020. 131 с.
7. Теличко Н. В., Моргун І. В. Тестування як один з науково обґрунтованих дослідницьких методів педагогічного вимірювання та оцінювання. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. № 2. Ужгород, 2021. С. 167–170.
8. Ruzieva K. E. Functions and Principles of Measurements in Pedagogical Diagnostics. *Austrian Journal of Technical and Natural Sciences*. 2020. №3-4. P. 52–54.
9. Svchenko L. A., Svchenko K. Yu., Marchenko A. A., Pylnik R. A. Innovative Technologies of Pedagogical Diagnostics as a Means of Improving the Quality of Future of Specialists' Education. *Revista ESPACIOS*. 2018. Vol. 39. 8 p.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Ковальчук Ю. О. Пошук, отримання й аналіз даних в освіті: сучасний стан і перспективи розвитку. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2015. Вип. 6 (50). С. 152–164. URL: <https://cutt.ly/kIB6CBD>.

2. Лемак М. В., Петрище В. Ю. Психологу для роботи: діагностичні методики. URL: <https://cutt.ly/9Pwf42e>.
3. Матвеев В. Обробка експертних оцінок. *Експертні системи: конспект лекцій*. URL: <https://cutt.ly/mPwSxYd>.
4. Психологічні тести онлайн. *Online Test Pad*. URL: <https://cutt.ly/BPwsPJX>.
5. Чала Ю. М., Шахрайчук А. М. Психодіагностика : навч. посібник. Харків : НТУ «ХПІ», 2018. 246 с. URL: <https://cutt.ly/IPwgXv2>.
6. Pshenychna O., Klopov R., Gura O., Gura T. Improvement of the student evaluation system based on the ICT use. The International Conference on Sustainable Futures: Environmental, Technological, Social and Economic Matters (ICSF 2020). *E3S Web of Conferences* 2020. 2020. Vol. 166, 9 p. DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202016610018>.